

Brussel, 7 juni 2019
(OR. en)

10102/19

TELECOM 252
DIGIT 112
CYBER 197
COMPET 482
RECH 322
PI 96
MI 503
EDUC 293
FISC 288

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
Betreft:	- <i>Raad Vervoer, Telecommunicatie en Energie van 7 juni 2019</i> Conclusies over de toekomst van een sterk gedigitaliseerd Europa na 2020: "Versterking van het digitale en economische concurrentievermogen in de hele Unie en van de digitale cohesie" - <i>Aanneming</i>

Voor de delegaties gaan in de bijlage de conclusies van de Raad over de toekomst van een sterk gedigitaliseerd Europa na 2020: "Versterking van het digitale en economische concurrentievermogen in de hele Unie en van de digitale cohesie", die de Raad Vervoer, Telecommunicatie en Energie tijdens zijn zitting van 7 juni 2019 heeft aangenomen.

**DE TOEKOMST VAN EEN STERK GEDIGITALISEERD EUROPA NA 2020:
VERSTERKING VAN HET DIGITALE EN ECONOMISCHE
CONCURRENTIEVERMOGEN IN DE HELE UNIE EN VAN DE DIGITALE COHESIE**

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

HERINNEREND AAN:

- de mededeling van de Commissie van 8 april 2019 getiteld: "Vertrouwen kweken in mensgerichte kunstmatige intelligentie",
- de conclusies van de Europese Raad van 21 en 22 maart 2019 over banen, groei en concurrentievermogen,
- de informele ministeriële bijeenkomst van 1 maart 2019 in Boekarest over de toekomst van een sterk gedigitaliseerd Europa na 2020,
- de conclusies van de Raad van 18 februari 2019 over het gecoördineerd plan inzake de ontwikkeling en het gebruik van kunstmatige intelligentie,
- de mededeling van de Commissie van 7 december 2018 over het gecoördineerd plan inzake kunstmatige intelligentie en de bijlage erbij, getiteld: "Gecoördineerd plan inzake de ontwikkeling en het gebruik van kunstmatige intelligentie "made in Europe" – 2018",
- de conclusies van de Raad van 4 december 2018 over Speciaal verslag nr. 12/2018 van de Europese Rekenkamer getiteld: "Breedband in de EU-lidstaten: hoewel er vooruitgang is geboekt, zullen niet alle Europa 2020-streefdoelen worden gehaald",
- de conclusies van de Raad van 27 november 2018 over het versterken van Europese inhoud in de digitale economie,
- Speciaal verslag nr. 12/2018 van de Europese Rekenkamer, getiteld: "Breedband in de EU-lidstaten: hoewel er vooruitgang is geboekt, zullen niet alle Europa 2020-streefdoelen worden gehaald",
- de mededeling van de Commissie van 25 april 2018 over kunstmatige intelligentie voor Europa,

- de Verklaring van Tallinn van 6 oktober 2017 over e-overheid,
 - de mededeling van de Commissie van 10 mei 2017 over de tussentijdse evaluatie van de uitvoering van de strategie voor de digitale interne markt, getiteld: "Een connectieve digitale interne markt",
 - de mededeling van de Commissie van 14 september 2016 getiteld: "Connectiviteit voor een competitieve digitale eengemaakte markt - naar een Europese gigabitmaatschappij",
 - de mededeling van de Commissie van 6 mei 2015 getiteld: "Strategie voor een digitale eengemaakte markt voor Europa".
1. BENADRUKT MET KLEM dat digitalisering van essentieel belang is voor het concurrentievermogen, de economische ontwikkeling, de cohesie en de veiligheid van Europa. Europa moet dan ook dringend actie ondernemen ten aanzien van de kansen en uitdagingen in verband met de digitalisering. Op het vlak van de duurzame, mensgerichte digitale economie heeft de EU een concurrentievoordeel. Wij moeten ervoor zorgen dat alle Europese burgers ten volle de vruchten van dit proces plukken en dat alle Europese bedrijven, ongeacht hun omvang, locatie en type, mondiaal kunnen groeien en concurreren, dat niemand wordt vergeten bij de digitale transformatie, dat gendergelijkheid in aanmerking wordt genomen op alle digitaliseringsgebieden, waarmee onder meer wordt bedoeld dat het aantal vrouwen in de technologiesector moet toenemen, en dat alle kwetsbare groepen de voordelen van de digitalisering ondervinden;
 2. WIJST op de uitvoerige inspanningen van de lidstaten en de bevoegde EU-instellingen om een echte digitale eengemaakte markt te creëren. ONDERSTREEPT de resultaten van de strategie voor een digitale eengemaakte markt en VERZOEKT de lidstaten en de Commissie toe te zien op de efficiënte uitvoering en handhaving van de EU-regelgeving. ROEPT de Commissie OP ongerechtvaardigde grensoverschrijdende belemmeringen in kaart te brengen en de effectiviteit en consistentie van de vigerende wetgeving te evalueren. Deze brede evaluatie van het bestaande regelgevingskader moet samengaan met een gerichte, soepele, empirisch onderbouwde en probleemoplossende aanpak, in voorkomend geval gevolgd door gepast optreden;

3. MOEDIGT de Commissie AAN door te gaan met het samenbrengen van stakeholders in samenwerkingsprojecten en -ecosystemen, en met het ontwikkelen van Europese langetermijnactieplannen, met oog voor de prioriteiten van de lidstaten. VERZOEKT de bevoegde EU-instellingen gezamenlijk en op gecoördineerde wijze toe te werken naar een horizontaal en toekomstgericht consequent digitaal beleid dat empirisch onderbouwd is, beveiliging door ontwerp bevordert en de randvoorwaarden schept voor nieuwe technologieën en bedrijfsmodellen, zulks zonder onnodige lasten en kosten of belemmeringen voor innovatie te creëren. Zij moeten voor ogen houden dat het vertrouwen en de beveiliging op digitaal gebied – dus met betrekking tot zowel ICT-producten als -diensten – moeten worden versterkt, en dat de versnippering van de eengemaakte markt tot een minimum moet worden beperkt, zodat een efficiënt, transparant en coherent Europees kader ontstaat;
4. VERZOEKT de Commissie en de lidstaten met een geïntegreerde benadering te komen die ingaat op de huidige en opkomende kansen en uitdagingen, onder meer door de grenzeloze dimensie van de digitale economie en het gebruik van digitale toepassingen en infrastructuur verder te ontwikkelen, en door tegelijk de burgers sterker te maken en te garanderen dat hun recht op privacy wordt gerespecteerd, hun elektronische-communicatiegegevens vertrouwelijk blijven en hun persoonsgegevens worden beschermd, door de consumenten, innovators en ontwerpers te beschermen, met name via intellectuele-eigendomsrechten, door toegankelijkheid te faciliteren, door grensoverschrijdende handel te versoepelen, onder meer middels gerichte harmonisatie en wederzijdse erkenning, door sleuteltechnologieën op te schalen, door het netwerk van Europese digitale-innovatiehubs tot ontwikkeling te brengen en door de mogelijkheden te bevorderen voor kleine en middelgrote ondernemingen en start-ups om door te groeien, sterk te digitaliseren en een plaats te verwerven in mondiale waardeketens. VERZOEKT de Commissie en de lidstaten zich volop in te zetten voor het bevorderen van concurrentievermogen op wereldniveau en voor de digitale soevereiniteit van maatschappelijke organisaties in Europa;
5. ONDERKENT dat een duurzame digitale economie een dynamisch digitaal ecosysteem vergt dat bedrijven van elke omvang omvat. VERZOEKT de lidstaten en de Commissie ervoor te zorgen dat de juiste randvoorwaarden aanwezig zijn om het doorgroeivermogen van Europese bedrijven te versterken. Dat zal namelijk kleinere innoverende bedrijven de kans geven om in de eengemaakte markt te groeien en digitale bedrijven om mondiaal te opereren;

6. BENADRUKT dat:

- ongerechtvaardigde belemmeringen voor innovatie en groei moeten worden weggewerkt, en dat tegelijk moet worden gezorgd voor de bescherming van de arbeidsvoorwaarden, de gezondheid en veiligheid op het werk, de culturele en taaldiversiteit, de rechten en mogelijkheden om de meest actuele digitale vaardigheden en kennis te verwerven en andere algemene belangen.
- Europa een plek moet worden waar nieuwe digitale bedrijven zich kunnen ontwikkelen om in de toekomst op digitaal gebied een mondiale voortrekkersrol te spelen. In dit verband moet Europa de ongerechtvaardigde financiële en administratieve hindernissen voor digitaal ondernemerschap wegnemen, en talent ontwikkelen, aantrekken en behouden om een impuls te geven aan het creëren en laten doorgroeien van Europese start-ups.
- de voorwaarden moeten worden gegarandeerd voor eerlijke mededinging en een daadwerkelijk vrije consumentenkeuze op digitaal gebied, onder meer door het effectief handhaven van toekomstbestendige mededingingswetgeving en door na te gaan of het mededingingskader moet worden geactualiseerd om een concurrerende en innovatieve digitale eengemaakte markt te waarborgen.
- onze belastingstelsels moeten worden aangepast aan het digitale tijdperk en tegelijk eerlijke en effectieve belastingheffing moeten garanderen, in lijn met de conclusies van de Europese Raad van 28 juni 2018 en 22 maart 2019;

7. BEKLEMT OONT UITDRUKKELIJK dat de Europese capaciteit op cyberbeveiligingsgebied moet worden uitgebreid ter bescherming van de digitale infrastructuur, producten, diensten en gebruikers in Europa, en van het Europese concurrentievermogen op wereldniveau en de Europese digitale soevereiniteit. BENADRUKT dat de bestaande regelgeving, die in heel de Unie een krachtige cyberbeveiliging waarborgt, onverkort moet worden toegepast en gehandhaafd. WIJST EROP dat het belangrijk is bevoegde cyberbeveiligingsentiteiten te ontwikkelen die openstaan voor zowel de particuliere als de overheidssector, de cyberveerkracht te versterken en de technologische en industriële capaciteit uit te breiden, en cyberbeveiliging om te zetten in een concurrentievoordeel voor de Europese bedrijven, en dat bij het onderzoek naar en de ontwikkeling van nieuwe cyberbeveiligingsoplossingen synergieën moeten worden bevorderd tussen de particuliere en de overheidssector op Europees niveau;

8. BENADRUKT dat de kansen en uitdagingen van de digitalisering voor milieu-, klimaat- en natuurbescherming in kaart moeten worden gebracht en adequaat moeten worden benaderd met gerichte beleidsinstrumenten op EU-niveau. Dat zal bijdragen tot een duurzame aanpak van digitalisering in de EU;

9. ONDERKENT dat kunstmatige intelligentie¹ en andere nieuwe technologieën kunnen bijdragen tot een efficiëntere economie met meer concurrentiekracht, zulks door de processen van Europese bedrijven te optimaliseren en hen zo sterker te maken, hetgeen een impuls zal geven aan hun concurrentievermogen. BENADRUKT dat dit soort technologieën oplossingen kunnen bieden voor belangrijke maatschappelijke uitdagingen, zoals betere gezondheidszorg die tegemoetkomt aan de uitdagingen van vergrijzende samenlevingen, het verwezenlijken van duurzame socialezekerheidsstelsels, voedselzekerheid en de bestrijding van klimaatverandering. WIJST EROP dat het belangrijk is om ethische richtsnoeren uit te werken voor het ontwikkelen en gebruiken van kunstmatige intelligentie zodat de rechten van de Europese burgers volkomen worden gerespecteerd en het consumenten- en gebruikersvertrouwen worden gestimuleerd, om zodoende ethische overwegingen bij kunstmatige intelligentie te laten resulteren in een concurrentievoordeel voor Europa. VERZOEKT de Commissie om te overwegen de bestaande wetgeving te toetsen aan de uitdagingen en kansen die voortvloeien uit nieuwe technologische ontwikkelingen, onder meer om een betrouwbaar kader tot stand te brengen voor een mensgerichte toepassing van kunstmatige intelligentie waarbij ethische beginselen en grondwaarden worden beschermd. STEUNT het streven van de Commissie om wereldwijd een Europese ethische norm te introduceren en PLEIT ERVOOR die norm in internationale initiatieven inzake kunstmatige intelligentie, zoals die van de OESO en van het International Panel on Artificial Intelligence, te promoten;
10. ROEPT UITDRUKKELIJK OP tot een Europees beleid dat innovatie ondersteunt en belangrijke Europese digitale technologieën bevordert, en niet alleen de randvoorwaarden schept voor de ontwikkeling en het gebruik van kunstmatige intelligentie, maar er ook voor zorgt dat kunstmatige intelligentie wordt geïntegreerd in de interne processen van bedrijven van elke omvang (start-ups, kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) en doorgroeiers), en internationale samenwerking waarborgt, zodat Europa in deze sector een wereldleider wordt. BENADRUKT dat moet worden geïnvesteerd in onderzoek en innovatie en in technologie-infrastructuur, en dat digitaal ondernemerschap moet worden bevorderd en gefinancierd, zodat bedrijven kunnen doorgroeien en met succes op mondiale schaal gebruik kunnen maken van belangrijke digitale technologieën zoals kunstmatige intelligentie;

¹ Document van de deskundigengroep op hoog niveau inzake kunstmatige intelligentie van 8 april 2019: "Ethische richtsnoeren voor betrouwbare kunstmatige intelligentie".

11. WIJST EROP dat het van cruciaal belang is:

- een mensgerichte aanpak te hanteren, die de in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie verankerde ethische waarden eerbiedigt, respect voor de privacy, de gegevensbeschermingsrechten en de intellectuele-eigendomsrechten waarborgt en zorgt voor productveiligheids- en aansprakelijkheidsregels, zonder afbreuk te doen aan de vrijheid van ondernemerschap;
- de EU-, internationale en multistakeholdersamenwerking op te voeren om zodoende bij te dragen tot een actieve rol in internationale besprekingen en de EU-aanpak op het mondiale toneel te schragen;
- deel te nemen aan de ontwikkeling van technische normen voor digitale technologieën;
- beste praktijken uit te wisselen, zij het rekening houdend met de rechtmatige eisen op het gebied van handelsgeheim;
- voor het delen van gegevens een coherente aanpak te hanteren die ook Europese bedrijven, inclusief kmo's, start-ups en midcap-ondernemingen, ondersteunt;
- de overheidssector te assisteren zodat zij oplossingen met kunstmatige intelligentie invoeren, en het vertrouwen tussen overheden, burgers en bedrijven te verbeteren;

12. ONDERKENT het belang van connectiviteit voor de Europese economie. ONDERKENT tevens dat de digitale kloof moet worden gedicht en dat stimulansen moeten worden gegeven voor sociale en economische inclusiviteit, efficiëntie en innovatie, en dat waar nodig verbindingen moeten worden gelegd met de minder verbonden regio's, sectoren, overheden en burgers, waaronder gemeenschappen met een laag inkomen, op het platteland en in ultraperifere gebieden. Daarbij moet tegelijk worden gezorgd voor meer empowerment, inclusie en een bredere ingebruikname van geavanceerde digitale technologieën door burgers, bedrijven, met name kmo's, en overheidsinstanties. VERZOEKT de Europese Commissie om de "EU-richtsnoeren voor de toepassing van de staatssteunregels in het kader van de snelle uitrol van breedbandnetwerken" te evalueren en zo nodig te actualiseren teneinde de verwezenlijking van de doelstellingen van de gigabitmaatschappij dichterbij te brengen en ervoor te zorgen dat voorafgaande aanmeldingen en aanmeldingen binnen een redelijke termijn worden verwerkt, aangezien de snelle uitrol van de opkomende digitale technologieën, waaronder ultrasnelle breedband, van cruciaal belang is voor het Europese concurrentievermogen op wereldvlak;

13. ONDERSTREEPT dat Europa moet profiteren van de kansen en tegelijk zijn samenleving moet voorbereiden op de sociaal-economische uitdagingen die voortvloeien uit de digitale transformatie en zijn culturele en taaldiversiteit moet koesteren, rekening houdend met lokale bijzonderheden en een open en eerlijk internet;
14. ONDERKENT dat moet worden gezorgd voor digitale ontwikkeling, waaronder de ontwikkeling van digitale vaardigheden (bv. de digitale vaardigheden die nodig zijn in industriesectoren en diensten, cyberbeveiliging en belangrijke opkomende technologieën zoals kunstmatige intelligentie en high-performance computing), waarvan iedereen kan profiteren, zodat een digitale kloof wordt voorkomen en de voorwaarden ontstaan voor een inclusievere digitale economie. Onderwijs, beroepsopleiding, sociale bescherming van nieuwe vormen van werk, onder meer voor kwetsbare groepen, alsook de sociale rechten van werknemers moeten centrale thema's zijn, die het best zouden worden opgenomen in een nationale strategie voor een leven lang leren;
15. ONDERSTREEPT MET KLEM dat de Europese data-economie, inclusief aanverwante onderzoeksactiviteiten, onverminderd moet worden bevorderd, ontwikkeld en uitgerold, zo nodig via een versterkte Europese datastrategie, waarin het respect voor zowel de vrijheid van ondernemerschap als de rechten van gebruikers en ontwerpers wordt gewaarborgd, onder meer wat betreft de kwestie van toegang tot data door gebruikers en ontwerpers. SPOORT de Commissie en de lidstaten AAN om – met volledige inachtneming van de bepalingen van de algemene verordening gegevensbescherming, de verordening inzake het vrije verkeer van niet-persoonsgebonden gegevens en de richtlijn inzake het hergebruik van overheidsinformatie en open gegevens – een coherent Europees kader te ontwikkelen voor het beveiligd, interoperabel en betrouwbaar delen van gegevens, zulks ter bevordering van het vrijwillig delen van gegevens en het hergebruiken van bepaalde pakketten gegevens die mogelijkheden bieden voor innovatieve digitale technologieën zoals kunstmatige intelligentie, het internet der dingen, kwantumtechnologieën, high-performance computing, "distributed ledger"-technologieën (zoals blockchain) en aardobservatiediensten. BESEFT dat moet worden toegewerkt naar een mondiaal faciliterend kader voor het bevorderen van eerlijke mededinging tussen digitale diensten en het verkeer en delen van data, waarbij bepalingen ter facilitering van datastromen tussen markten in handelsovereenkomsten worden opgenomen, met strikte inachtneming van het juridisch kader van de EU. VERZOEKT de Commissie onderzoek te doen naar mogelijkheden om data van de particuliere sector die relevant zijn voor het algemeen belang verder open te stellen en te hergebruiken, zonder de belangen van ondernemingen, zoals bedrijfsgeheimen, te veronachtzamen;

16. ERKENT het belang van transparantie, rechtvaardigheid, verantwoordingsplicht en verantwoordelijkheid bij het gebruik van algoritmen, zodat onlineplatforms in de hele EU op transparante en voorspelbare wijze functioneren;
17. ONDERKENT dat het belangrijk is de ontwikkeling van de gigabitmaatschappij verder te stimuleren, met name door de uitrol van vaste en mobiele ultrasnelle digitale infrastructuur zoals 5G, bijvoorbeeld door het tot stand brengen van testomgevingen, alsmede het bevorderen van het gebruik ervan in verschillende sectoren van de economie en de maatschappij. Daarbij moet worden gestreefd naar een volledige dekking en een breed gebruik – door burgers en ondernemingen, inclusief kmo's – van ultrasnelle breedband-netwerken. IS INGENOMEN met de recent uitgebrachte aanbeveling van de Commissie getiteld: "Cyberbeveiliging van 5G-netwerken", met daarin een aantal concrete maatregelen die op korte termijn moeten worden genomen, onder meer in verband met risicobeoordelingen, en ZAL WERK MAKEN van de uitvoering ervan. Een gecoördineerde aanpak is nodig opdat de EU een wereldleider blijft inzake de uitrol van 5G;
18. BENADRUKT dat gecombineerde en gecoördineerde investeringen op EU-niveau de beste manier zijn om in Europa ultra-geavanceerde innovatie te bewerkstelligen en te behouden, en ERKENT in dit verband, zonder vooruit te lopen op de onderhandelingen over het meerjarig financieel kader, het potentieel van de sectorale voorstellen, met name het programma Digitaal Europa, de Connecting Europe Facility, het ruimtevaartprogramma en het pakket Horizon Europa. Andere programma's kunnen aanleiding geven tot innovatieve financieringsregelingen, in het bijzonder voor start-ups;

19. ONDERKENT dat daadwerkelijk gedigitaliseerde overheidsadministraties moeten zorgen voor betere toegang tot openbare dienstverlening voor burgers, organisaties en bedrijven in heel Europa. ONDERKENT OOK dat van overheden wordt verwacht dat zij in digitale zin evolueren door open, efficiënte en inclusieve, grenzeloze, interoperabele, gepersonaliseerde, gebruiksvriendelijke, betrouwbare, beveiligde, end-to-end digitale overheidsdiensten aan te bieden. WIJST op het belang van beginselen zoals het "digital by default"-beginsel en het eenmaligheidsbeginsel. VERZOEKT de Commissie de balans op te maken van de vorderingen in het kader van het actieplan inzake e-overheid en in kaart te brengen welke uitdagingen er overblijven voor grensoverschrijdende diensten. WIJST EROP dat de Europese digitale infrastructuur verder moet worden geconsolideerd en hergebruikt met gemeenschappelijke normen en digitale bouwstenen (de zogenoemde digitalediensten-infrastructuren (DSI), bv. CEF e-levering, e-ID en e-facturering). ONDERKENT dat de centrale digitale toegangspoort een belangrijk initiatief is dat ervoor zorgt dat de Europese digitale overheidsdiensten meer samenhang vertonen, en dat de digitalediensteninfrastructuren een kritieke gemeenschappelijke basis zullen vormen voor de succesvolle implementatie ervan;
20. STEUNT de ontwikkeling van het internet van vertrouwen, de voorkoming van de verspreiding van haatzaaiende uitlatingen, gewelddadige en verboden inhoud op het internet en de bestrijding van desinformatie en manipulatie van informatie, als een integraal element om weerbaarheid tegen hybride dreigingen op te bouwen, maar niet alleen daarvoor.
-